

Pakt starostů a primátorů- Akční plán pro udržitelnou energii a klima

Pakt starostů a primátorů (CoM) je iniciativou měst, obcí a Evropské komise, která vznikla krátce po přijetí tzv. klimaticko-energetického balíčku v roce 2008.

Její cílovou skupinou jsou municipality, které se dobrovolně zavazují k:

- snížení emisí CO₂ nejméně o 40 % do roku 2030;
- zvýšení odolnosti vůči dopadům změny klimatu.

Města tak rozvíjejí projekty úspor energie, zvyšování energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů, zejména v oblasti budov, dopravy a veřejného osvětlení a v poslední době i projekty vhodných adaptačních opatření.

Přistoupením k CoM vzniká povinnost zpracovat do dvou let tzv. Akční plán udržitelné energetiky a ochrany klimatu (Sustainable Energy and Climate Action Plan, dále "SECAP"), který obsahuje především tyto části:

- výchozí emisní bilanci skleníkových plynů (BEI) a plány konkrétních činností a opatření na její snížení, včetně dlouhodobé vize do roku 2030
- analýzu zranitelnosti města či obce vůči negativním dopadům změny klimatu a návrh konkrétních opatření na zvýšení její odolnosti.

V České republice se k lednu roku 2021 do CoM prozatím zapojilo 22 měst, či obcí, konkrétně: i) Židlochovice, ii) Olomouc, iii) Žďár nad Sázavou, iv) Tábor, v) Brno; vi) Písek, vii) Litoměřice, viii) Liberec, ix) Praha, x) Chrudim, xi) Kněžice, xii) Sloveč, xiii) Záhornice, xiv) Chotěšice, xv) Chroustov, xvi) Mezilesí, xvii) Modletice, xviii) Úvaly, xix) Lkáň, xx) Ostrava, xxi) Hlinsko, xxii) Jeseník,

Samotná účast v CoM je zdarma, oproti tomu obec získává metodickou podporu ze strany kanceláře Paktu, možnost sdílení dobré praxe s ostatními členy, možnost propagace svých aktivit a širší možnosti jejich financování.

Na webu [Ministerstva životního prostředí ČR](#) je k dispozici metodika tvorby SECAP a návod pro přípravu monitorovacích zpráv.

1. SECAP v České republice, Slovensku a Německu

1.1. SECAP v České republice

Jak je uvedeno výše, SECAP a činnosti s ním spojené jsou dobrovolné, v České republice má oporu v zákoně „pouze“ zpracování tzv. Územně energetických koncepcí pro kraje a Hl.m.Prahu. Nicméně, SECAP váže i na stále významnější aktivity v oblasti energetického managementu (EM) na úrovni měst a obcí při definování energetické politiky, kdy je vhodné, aby cíle v úsporách energie byly stanoveny přímo, ve fyzikálních jednotkách k určitému období, ale spíše je vhodnější stanovit procentem úspory ve vztahu k referenční hodnotě výchozího roku. Cílový rok je obvykle stanoven v souladu s obdobím strategického plánu, či jiného dokumentu (např. SECAP), aktuálně nejčastěji rok 2030.

V České republice se tak nejčastěji u měst a obcí setkáme s těmito strategickými dokumenty ve vztahu k udržitelné energetice, či změně klimatu:

- Akční plán udržitelné energetiky a ochrany klimatu (SECAP).
- Energetický plán města (EPM).
- Klimatický plán.

V České republice se zájem o Pakt starostů a primátorů, respektive strategický a koncepční přístup k udržitelné energetice a ochraně klimatu významně zvyšuje. Pro další zájemce, kteří se rozhodují o zpracování koncepčních dokumentů (SECAP, EM, Klimatický plán, apod.) lze doporučit následující:

- V první řadě se zaměřit na majetek města (EPM přístup) a provázat data a závazky s funkčním energetickým managementem města/obce a tím zaručit/nastavit jednotný systém pro vyhodnocování jak koncepčního dokumentu, tak jednotlivých projektů
- Provazovat navrhovaná opatření a cíle napříč sektory – např. při renovaci veřejných budov s vhodnou střechou dimenzovat fotovoltaiku i pro dobíjecí stanici, či pro zapojení do místního energetického společenství, taktéž je vhodné a žádoucí v rámci jedné renovace kombinovat mitigační a adaptační opatření
- Nastavit vhodný a fungující hodnotící systém koncepčních dokumentů i opatření na úrovni města/obce, aby bylo jasné a veřejně prezentovatelné, zda se v dané municipalitě daří naplňovat stanovené klimaticko/energetické cíle, či jaká opatření chce municipalita revidovat/doplnit, aby k danému plnění docházelo
- Zřizovat a dlouhodobě udržovat pozici klimaticko/energetického manažera či oddělení.

Níže jsou stručně popsány jednotlivé koncepční dokumenty na příkladu konkrétních měst.

1.2. SECAP na Slovensku

doplnit

1.3. SECAP v Německu

doplnit

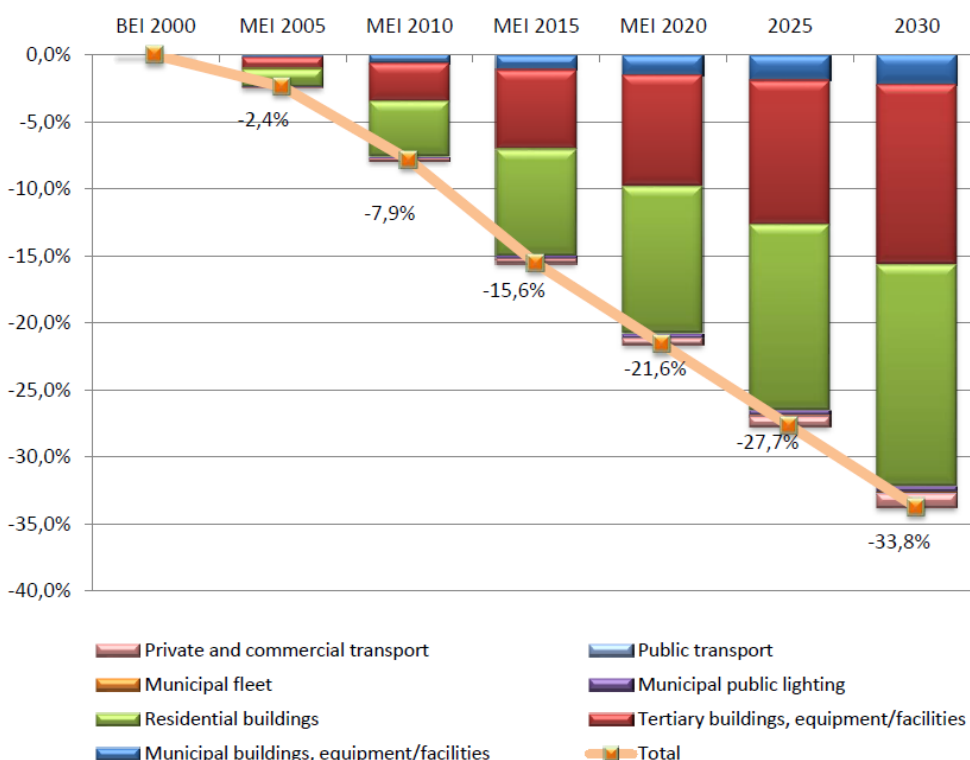
2. Příklady praxe

2.1. SE(C)AP – Chrudim

Vstup města Chrudimě do iniciativy Pakt starostů a primátorů byl potvrzen schválením Zastupitelstva města dne 21. 9. 2015.

Dokument SEAP je členěn do dvou hlavních částí, základní inventury emisí (BEI) a hlavního dokumentu, který popisuje způsob dosažení cílů, hodnocení, monitorování, finanční aspekty, včetně přehledu možností financování opatření apod.

Na základě Bilance základních emisí a potenciálu úspor započtených sektorů (i) budovy, vybavení a zařízení v majetku města, ii) terciární sektor (mimo majetek města); iii) domy pro bydlení; iv) veřejné osvětlení; v) doprava (vozidla města a MHD); vi) soukromá a komerční doprava město Chrudim zvolilo závazek ve **výši 20 % snížení emisí CO₂** do roku 2020 oproti roku 2000, respektive **30% snížení do roku 2030** oproti roku 2000 jak ukazuje následující graf.

Obrázek 1 SE(C)AP Chrudim – závazek snížení CO₂ (Zdroj: SE(C)AP Chrudim)

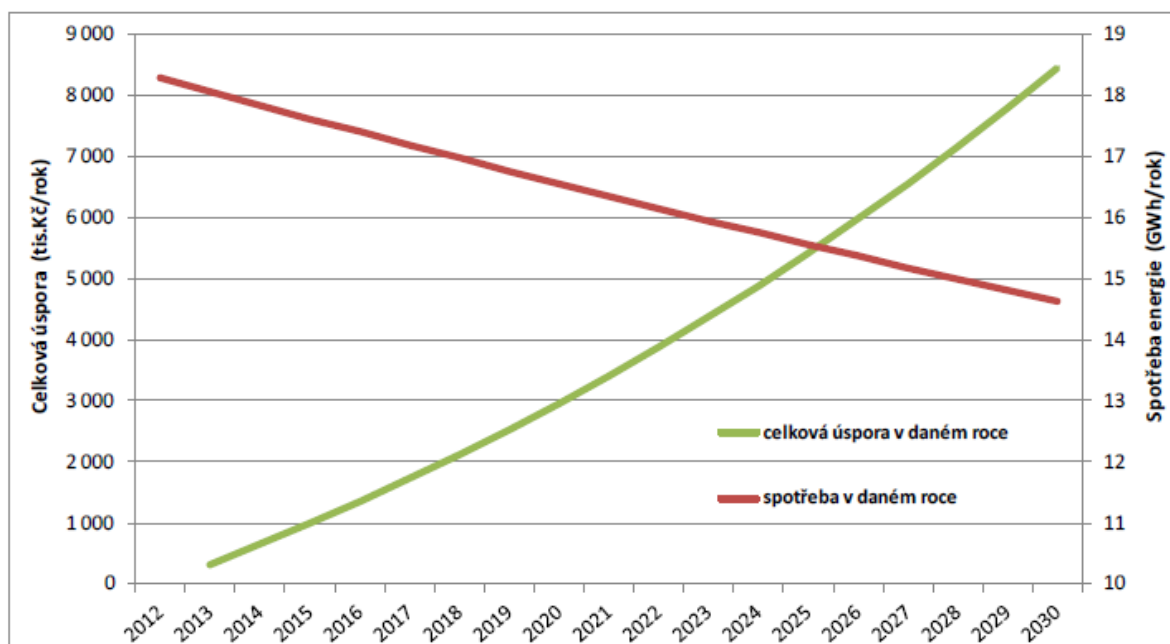
2.2. EPM – Litoměřice

Energetický plán města Litoměřice (dále také EPM) je střednědobým koncepčním dokumentem, který na období 2014 – 2030 (17 let) definuje základní vize, principy a priority energetického hospodářství města Litoměřice. Daný plán je zaměřen výhradně na majetek města.

Jedná se o zásadní oblast ve vztahu k rozpočtu města, neboť výdaje za energii tvoří zhruba 10 % rozpočtu města a po započtení dalších provozních výdajů souvisejících s oblastí.

Do energetického plánu města Litoměřice bylo zařazeno celkem 41 budov a souborů budov v majetku města a veřejné osvětlení.

Základním cílem energetického plánu je **dosázení úspor energie ve výši 20 % do roku 2030** v rámci majetku města oproti referenční spotřebě energie v roce 2012. V průměru tento cíl představuje snížení spotřeby energie o 1,23 % ročně.

Obrázek 2 EPM Litoměřice – závazek snížení spotřeby energie (Zdroj: EPM Litoměřice)

2.3. Klimatický plán – Hl.m.Praha

Cílem hlavního města Prahy je v oblasti klimatu a udržitelné energetiky do roku 2030:

- snížit emise CO₂ o nejméně 45 % oproti roku 2010
- snížit konečnou spotřebu energie o téměř 17 % oproti roku 2010
- zvýšit podíl místní výroby elektrické energie a tepla z OZE až na úroveň 8 % ze spotřeby energie.

Plnění Klimatického plánu je podrobněji specifikováno v následujících prioritách.

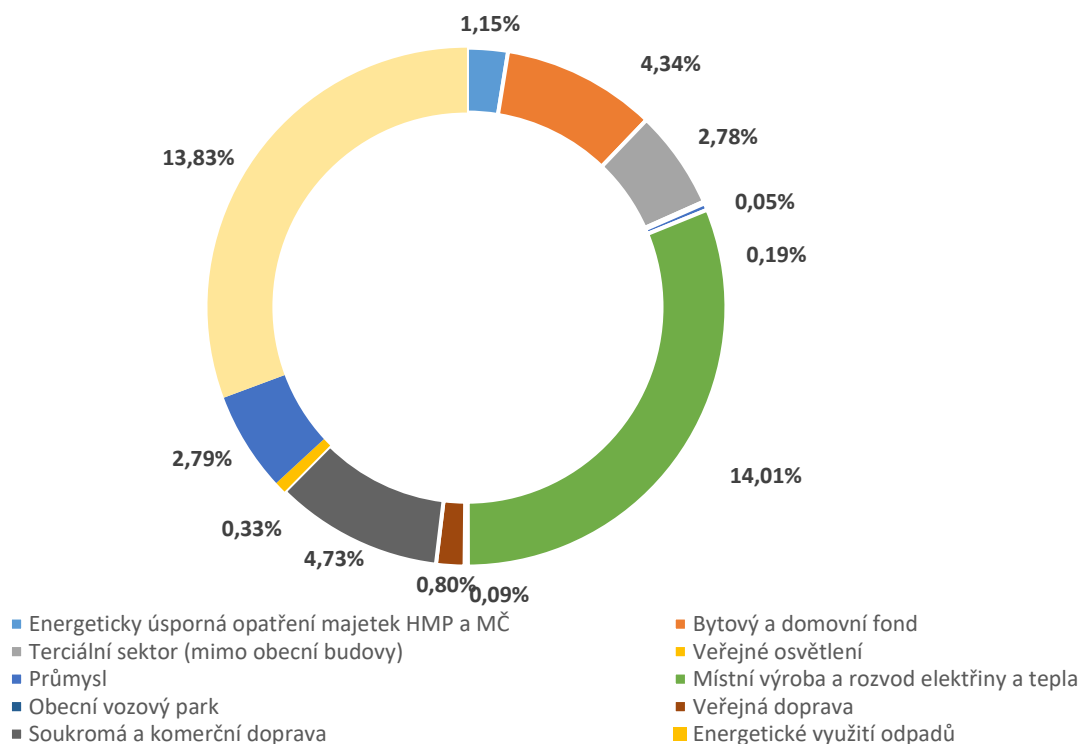
- **Udržitelná energetika a budovy**
 - o Oblast 1 - Energeticky úsporná opatření majetek HMP a MČ
 - o Oblast 2 - Bytový a domovní fond
 - o Oblast 3 - Terciální sektor (mimo obecní budovy)
 - o Oblast 4 - Veřejné osvětlení
 - o Oblast 5 - Průmysl
 - o Oblast 6 - Místní výroba a rozvod elektřiny a tepla
- **Udržitelná mobilita**
 - o Oblast 1 - Obecní vozový park
 - o Oblast 2 - Veřejná doprava
 - o Oblast 3 - Soukromá a komerční doprava
- **Cirkulární ekonomika**
 - o Oblast 1 – Energetické využití odpadů
- **Ostatní opatření**
 - o Výstavba bezemisních výroben elektřiny mimo území Prahy

Graf x Klimatický plán Hl.m.Prahy – závazek snížení CO₂

Supported by:

based on a decision of the German Bundestag

Obrázek 3 Klimatický plán Hl.m.Prahy – závazek snížení CO₂ (Zdroj: Klimatický plán Hl.m.Prahy)

Doplnit příklad z SK, DE....

'This project is part of the European Climate Initiative (EUKI) of the German Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety (BMU).'

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

based on a decision of the German Bundestag

3. Literatura

Doplnit.

Oficiální webová stránka evropské iniciativy Paktu starostů a primátorů - www.eumayors.eu

Oficiální webová stránka MŽP věnovaná Paktu starostů a primátorů -
https://www.mzp.cz/cz/pakt_starostu_a_primatoru

Akční plán udržitelné energetiky (SEAP) města Chrudimě, online, staženo 21.1.21
http://chrudim.eu/assets/File.ashx?id_org=5429&id_dokumenty=9402

Energetický plán (EPM) města Litoměřice, online, staženo 21.1.21
https://www.litomerice.cz/images/strategicke-dokumenty/Energeticky_plan_mesta_Litomerice.pdf